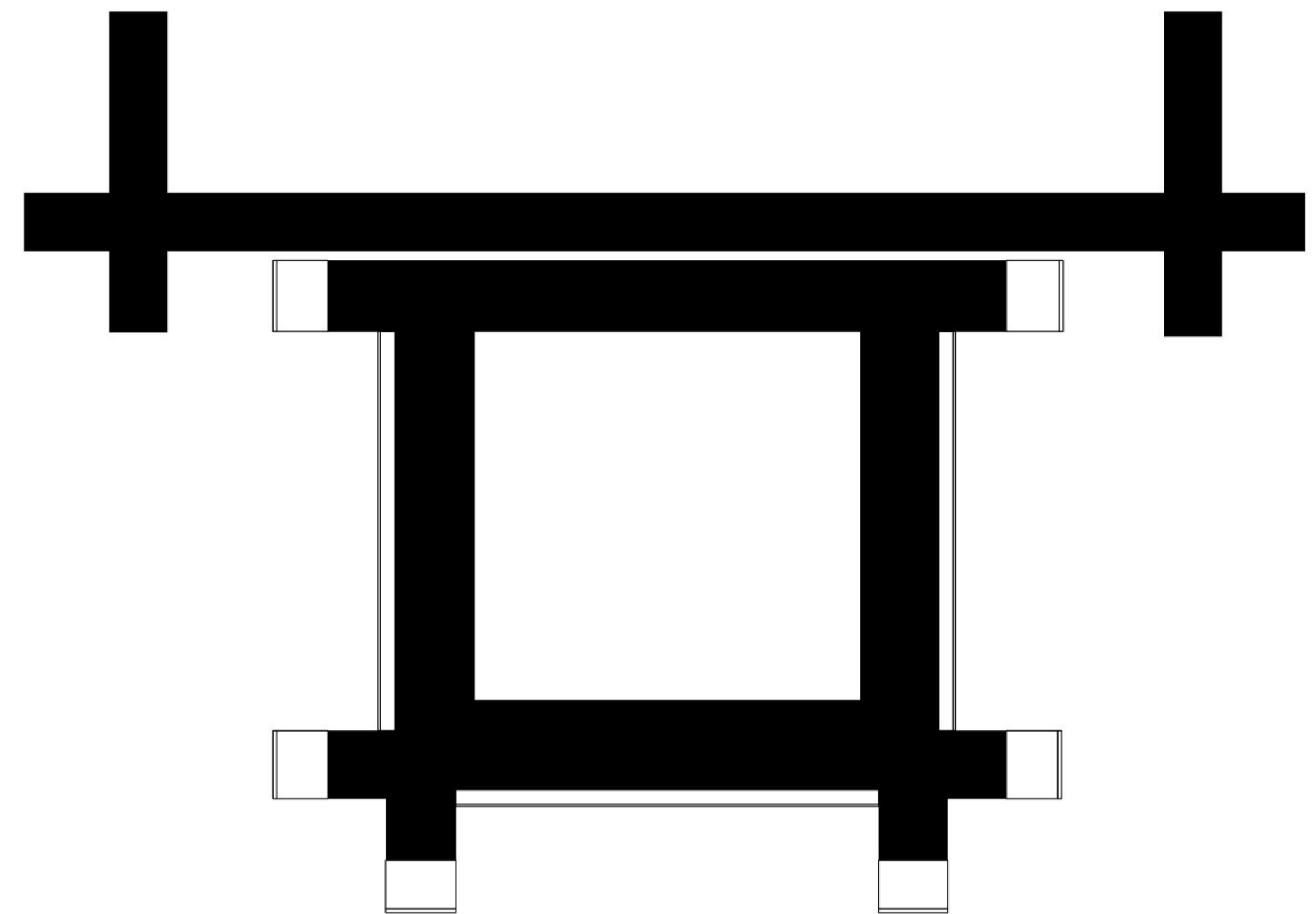
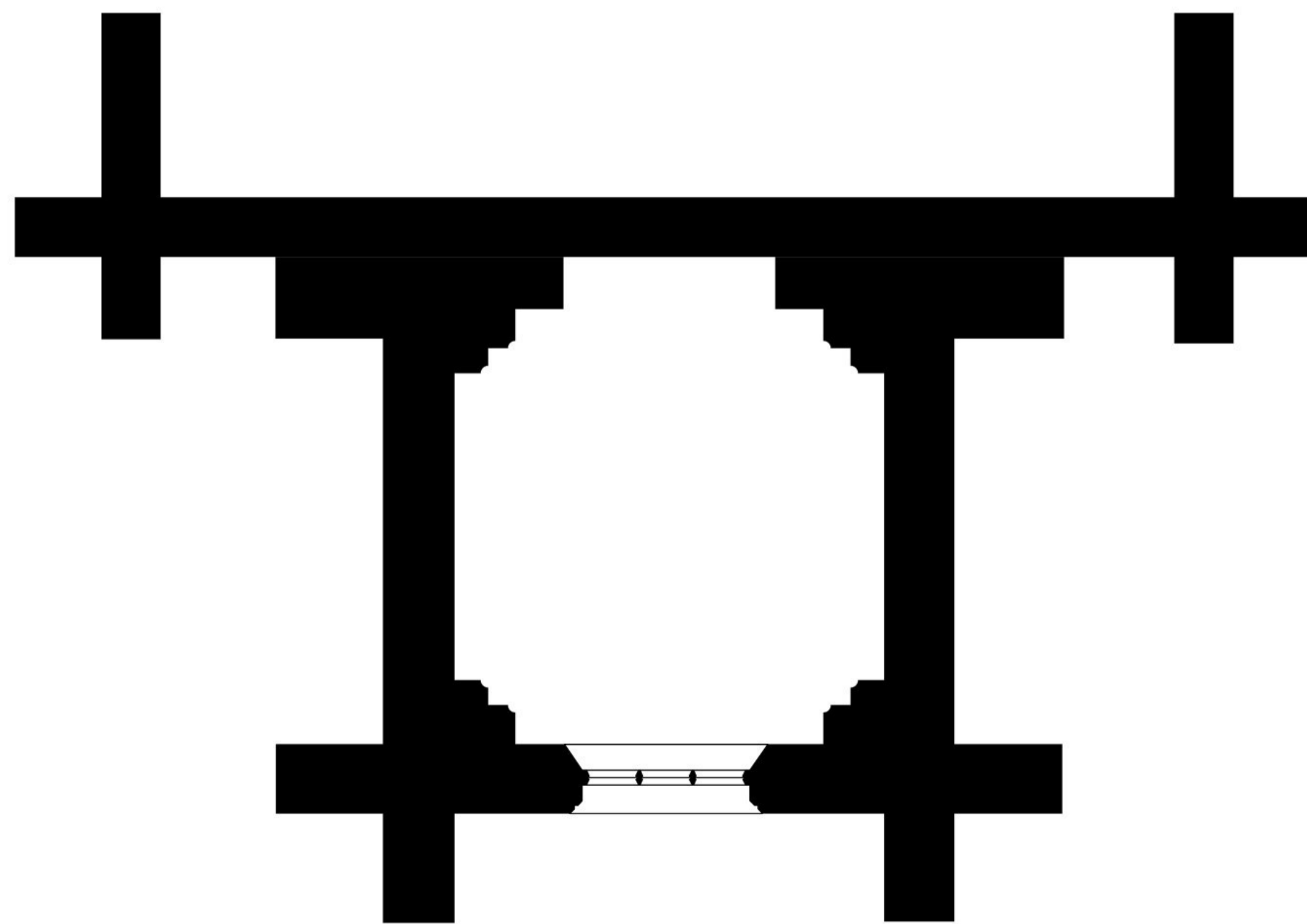

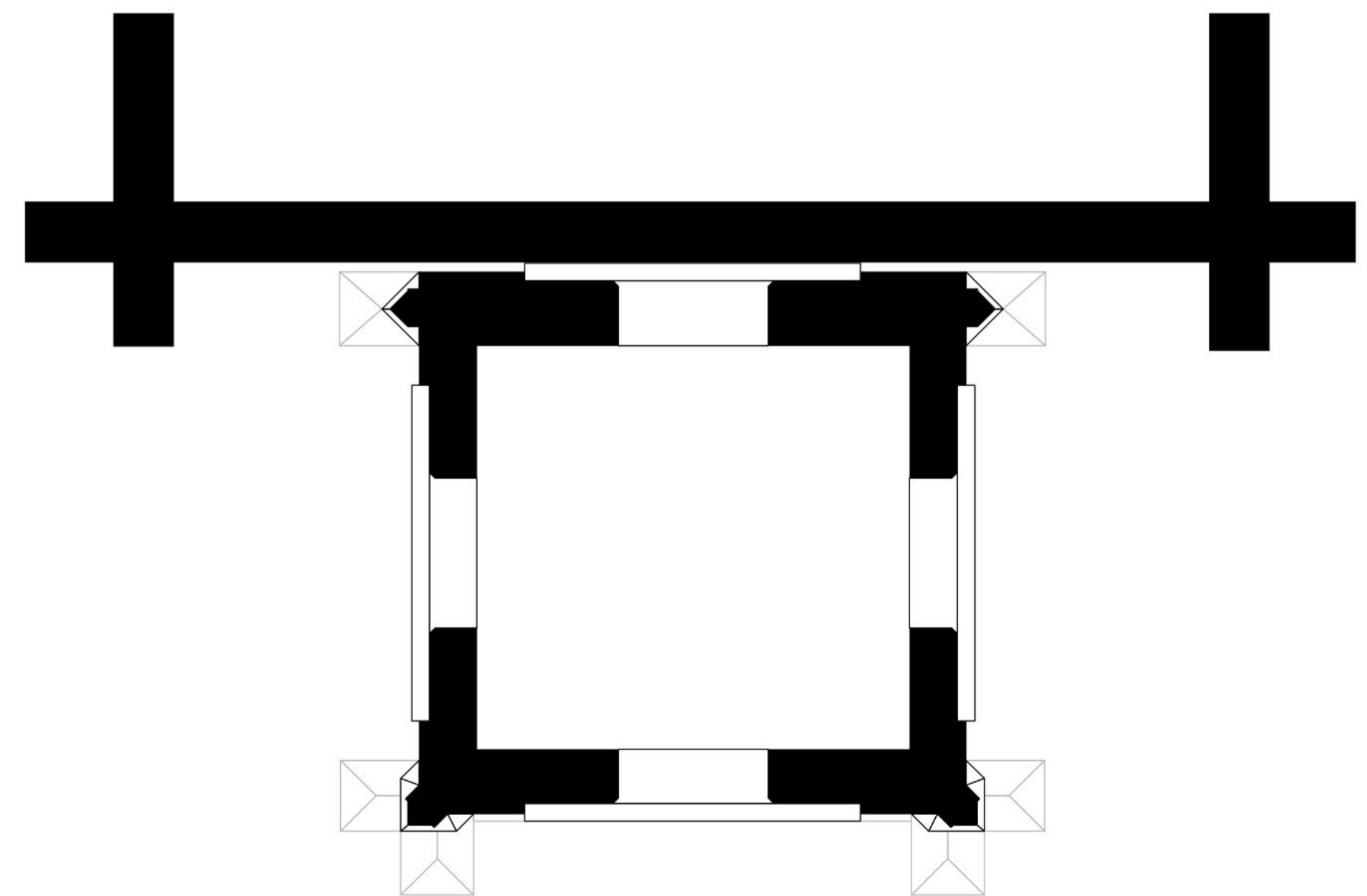
Begane grond

Eerste verdieping

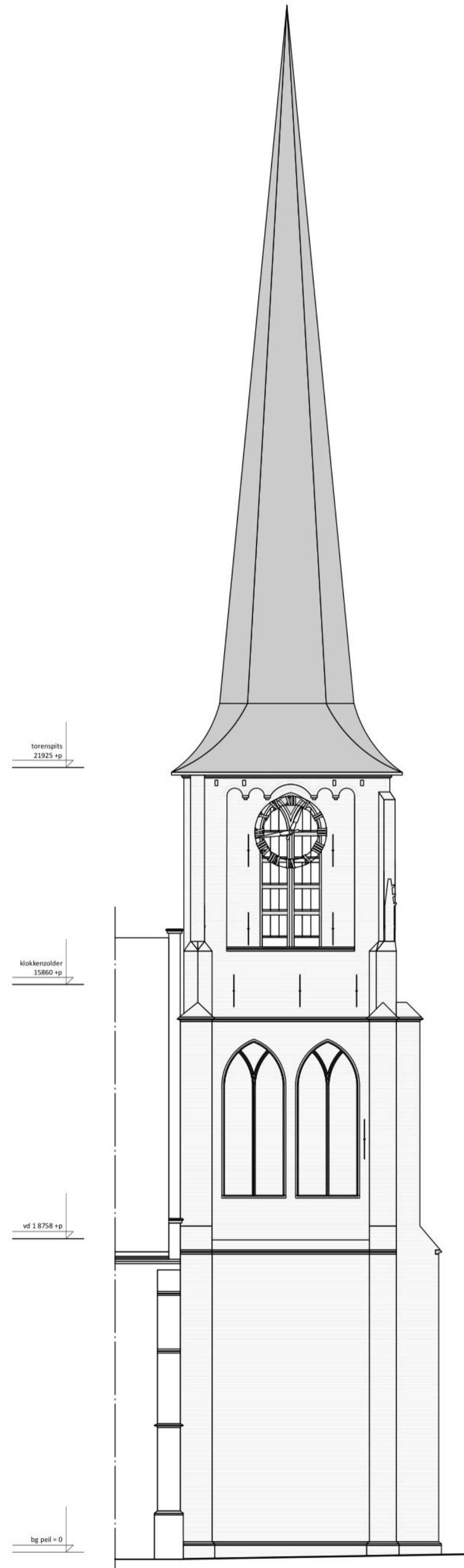
Begane grond t.p.v. venster

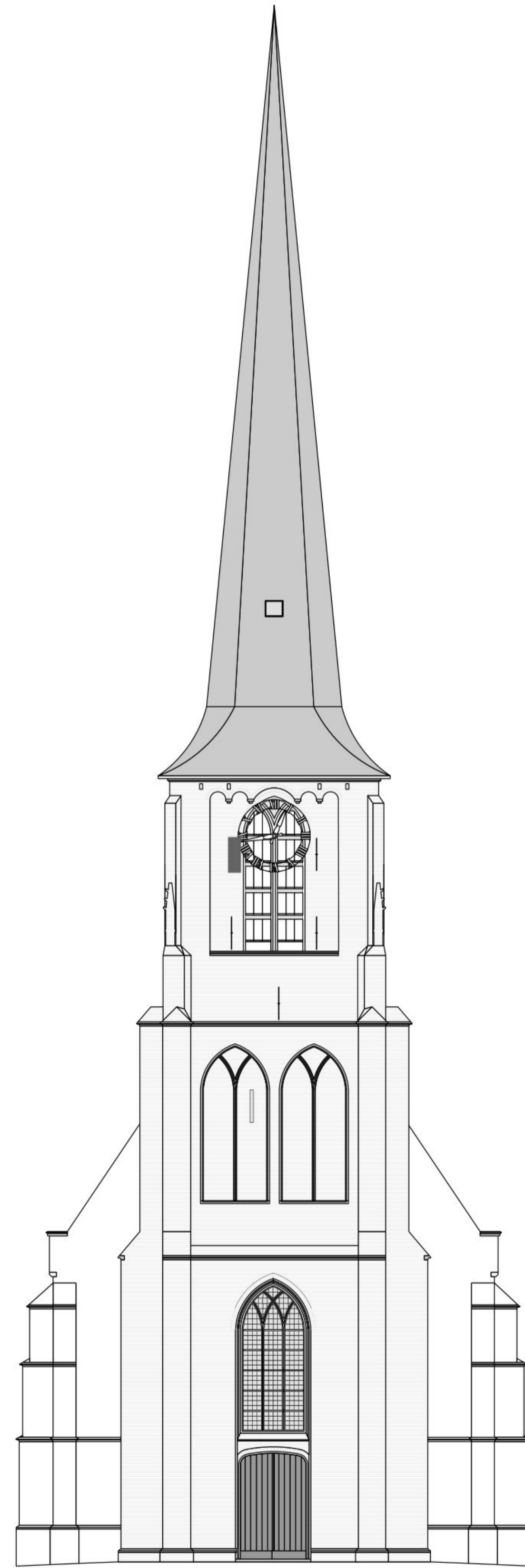
Klokkenzolder

Opmerkingen:
 - Tekening is gemaakt aan de hand van oude tekeningen en contolemetingen.
 - Tekening is niet geschikt voor maatvoering en het uittrekken van hoeveelheden.

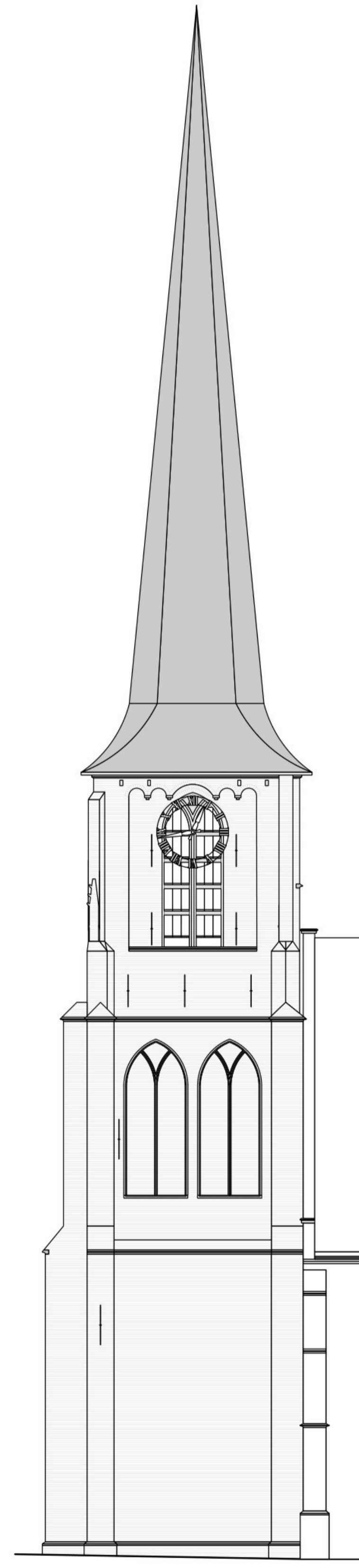
project Toren Laurentiuskerk Mijnsheerenland opdrachtgever Bres accommodaties
 onderwerp Bestaande situatie plattegronden formaat A1 schaal 1:50
 getekend JB datum 26.07.2023 gewijzigd A. 20.02.2024 **WALRAAD ARCHITECTEN**

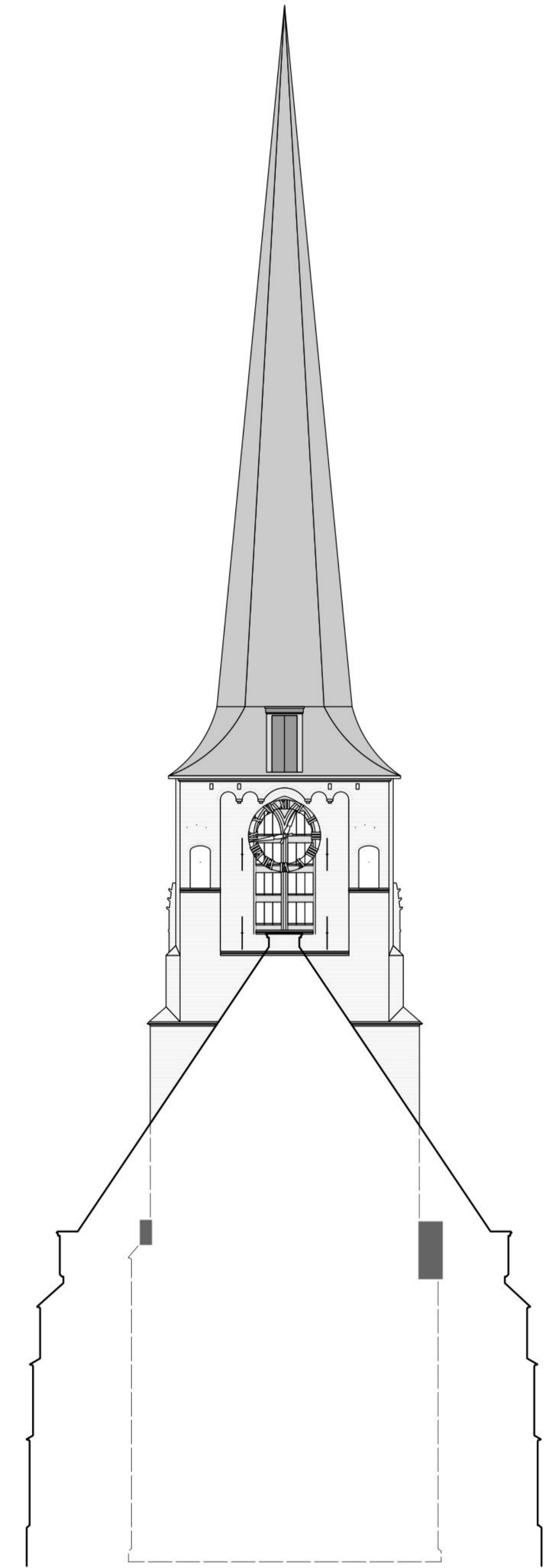
Noordgevel

Westgevel

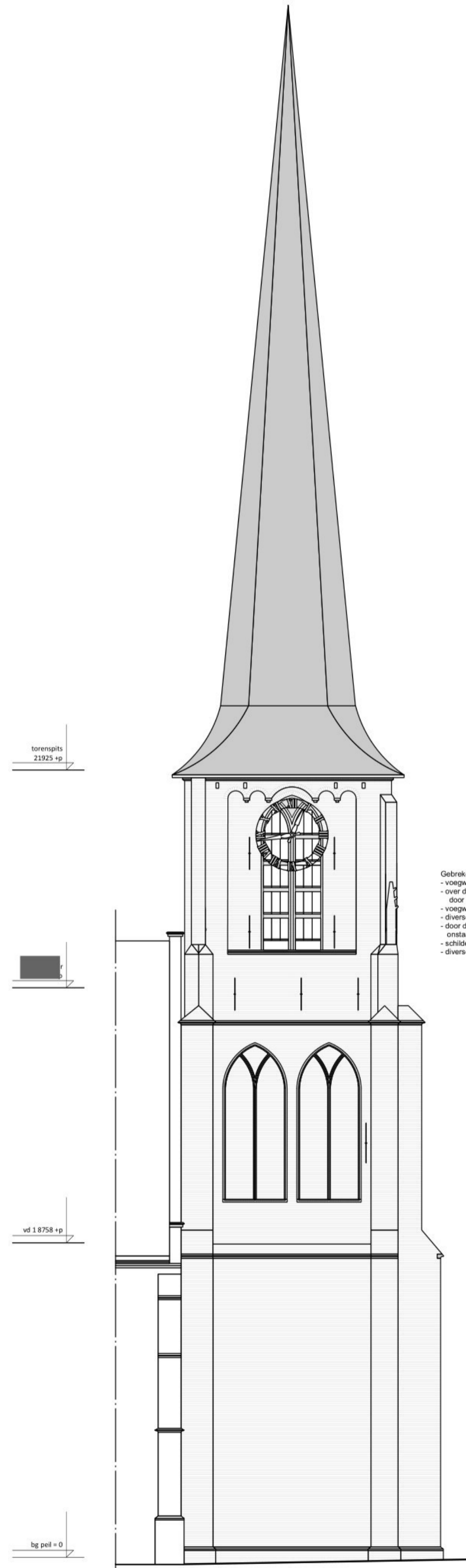

Zuidgevel

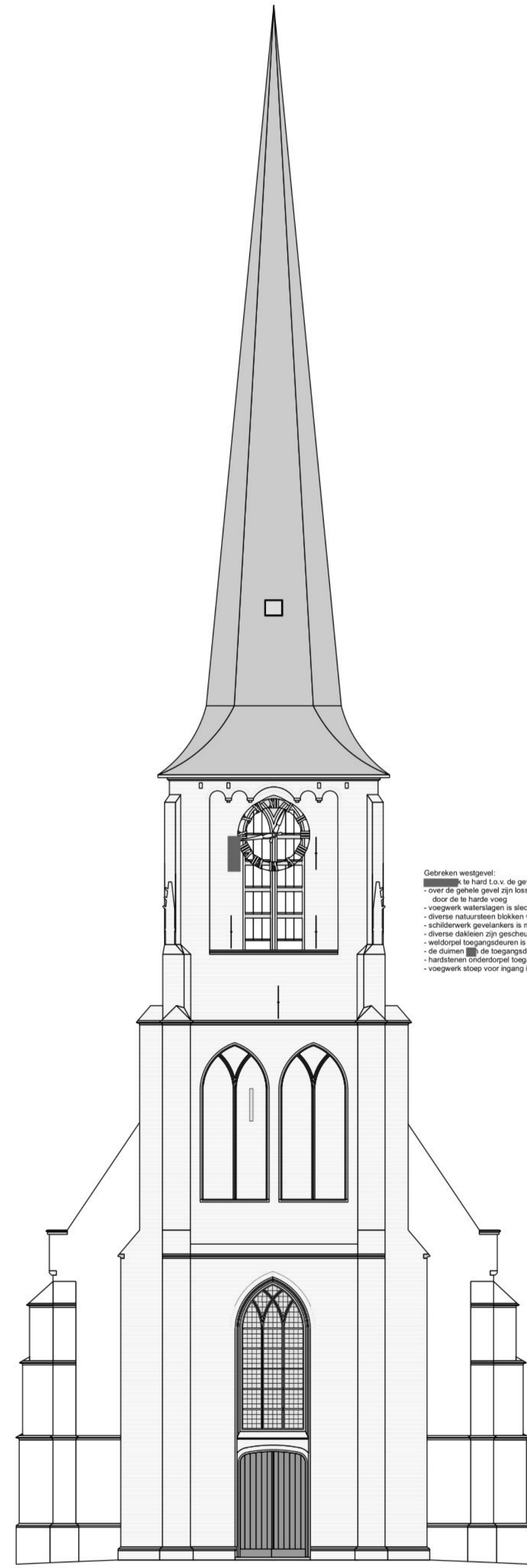
Oostgevel

Opmerkingen:
 - Tekening is gemaakt aan de hand van oude tekeningen en contolemetingen.
 - Tekening is niet geschikt voor maatvoering en het uittrekken van hoeveelheden.

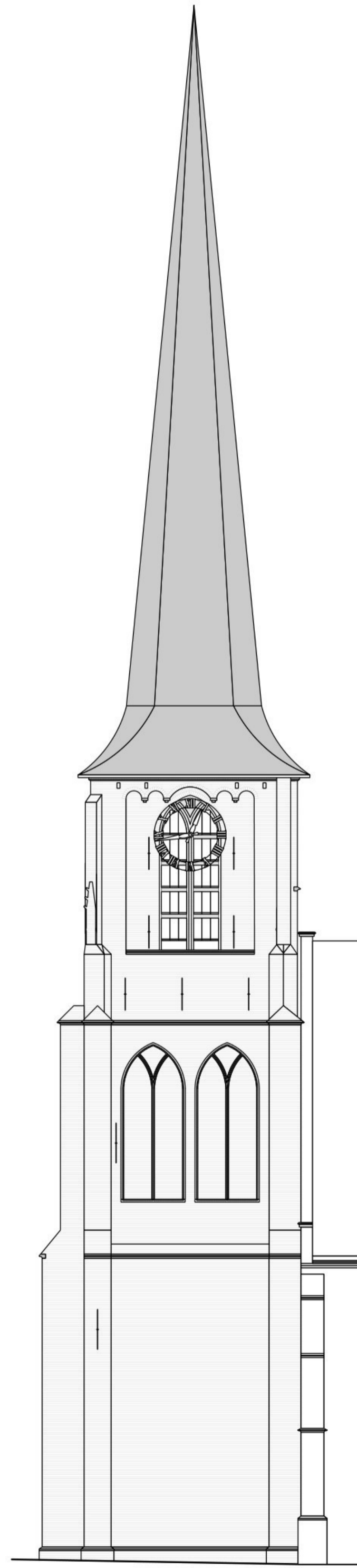
Getreken noordgevel:
 - voegwerk te hard t.o.v. de gevelstenen
 - over de gehele gevel zijn losse [] en clusters verweerd door de te harde voeg
 - voegwerk waterlagen is slecht
 - diverse natuursteen blokken vertonen schade
 - door de opening tussen de gevel [] de kerkzaal en ontstaat vochttoeslag door imregening
 - schilderswerk gevelankers is matig
 - diverse dakleien zijn gescheurd of uitgezakt

Noordgevel

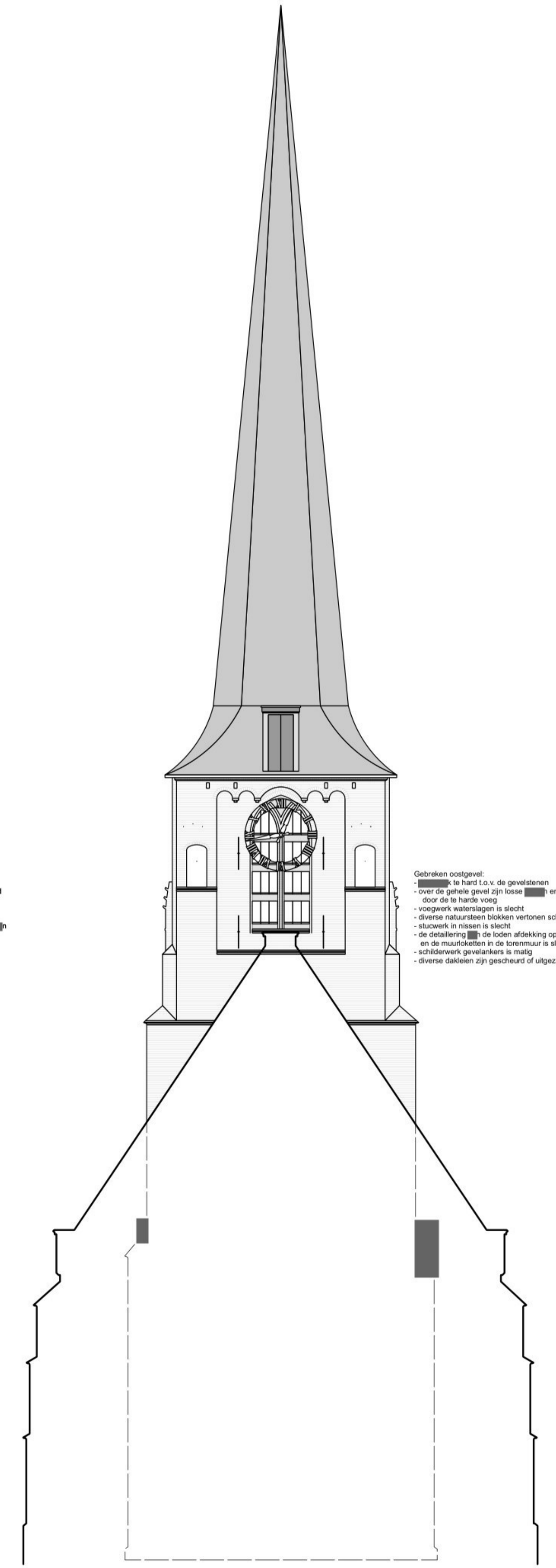
Getreken westgevel:
 - voegwerk te hard t.o.v. de gevelstenen
 - over de gehele gevel zijn losse [] en clusters verweerd door de te harde voeg
 - voegwerk waterlagen is slecht
 - diverse natuursteen blokken vertonen schade
 - schilderswerk gevelankers is matig
 - diverse dakleien zijn gescheurd of uitgezakt
 - weldoel toegangdeuren is slecht
 - de duren [] de toegangdeuren zijn slecht
 - hardstenen trandorpeel toegangdeuren is gescheurd
 - voegwerk sloep voor ingang is slecht

Westgevel

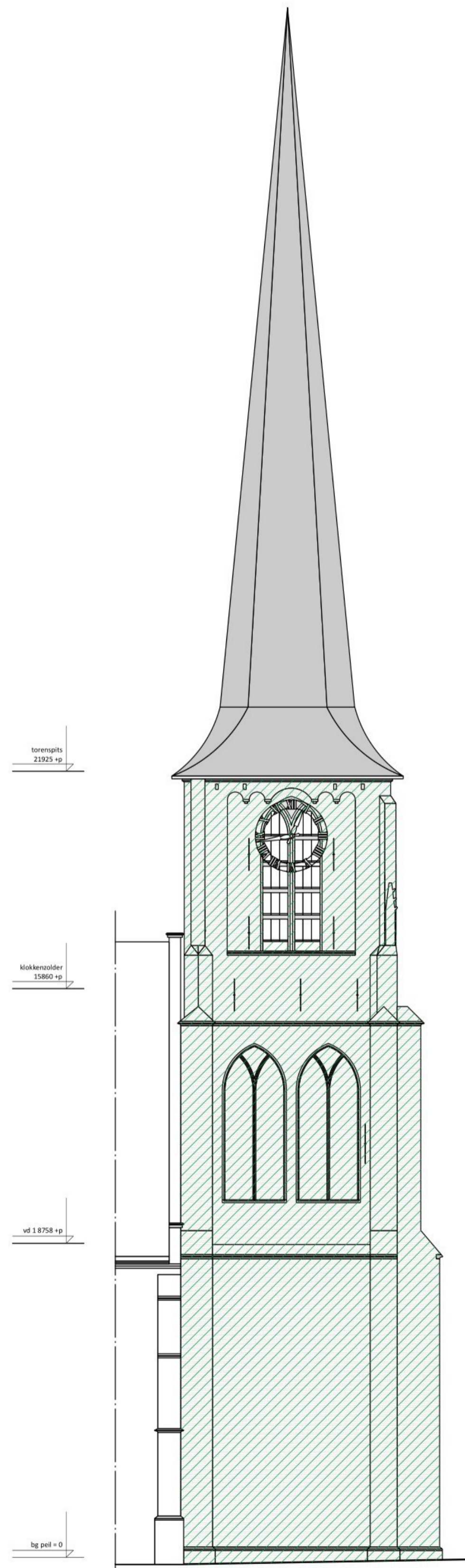
Getreken zuidgevel:
 - voegwerk te hard t.o.v. de gevelstenen
 - over de gehele gevel zijn losse [] en clusters verweerd door de te harde voeg
 - voegwerk waterlagen is slecht
 - diverse natuursteen blokken vertonen schade
 - door de opening tussen de gevel [] de kerkzaal en ontstaat vochttoeslag door imregening
 - schilderswerk gevelankers is matig
 - diverse dakleien zijn gescheurd of uitgezakt

Zuidgevel

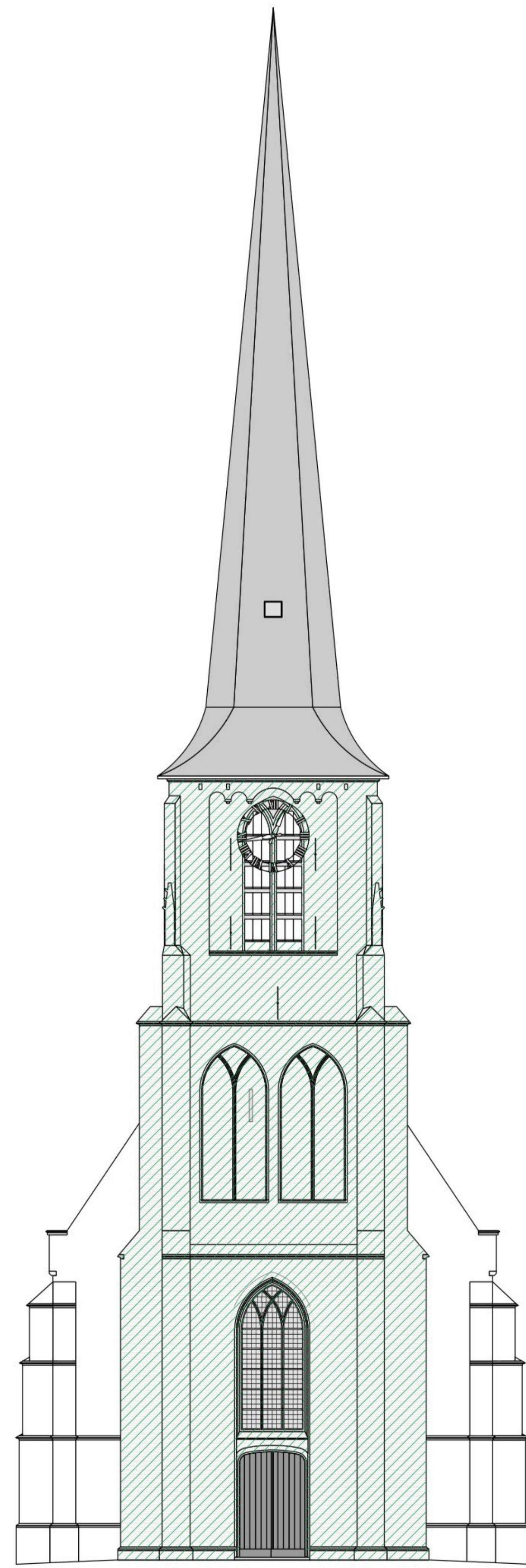

Getreken oostgevel:
 - voegwerk te hard t.o.v. de gevelstenen
 - over de gehele gevel zijn losse [] en clusters verweerd door de te harde voeg
 - voegwerk waterlagen is slecht
 - diverse natuursteen blokken vertonen schade
 - slijtwerk in muren is slecht
 - de detaillering [] de loden afdekking op de kerkmuur en de muurkassen in de torenmuur is slecht
 - schilderswerk gevelankers is matig
 - diverse dakleien zijn gescheurd of uitgezakt

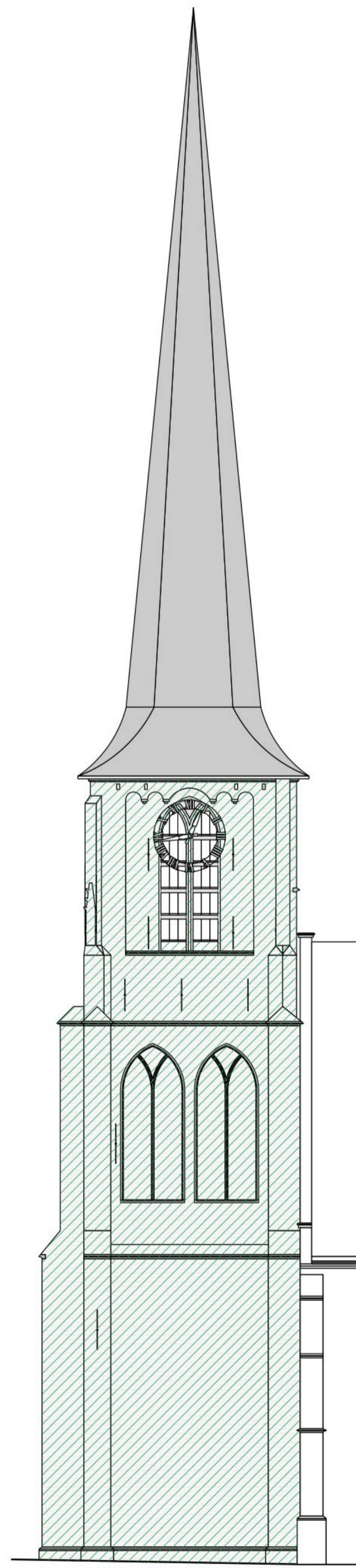
Oostgevel

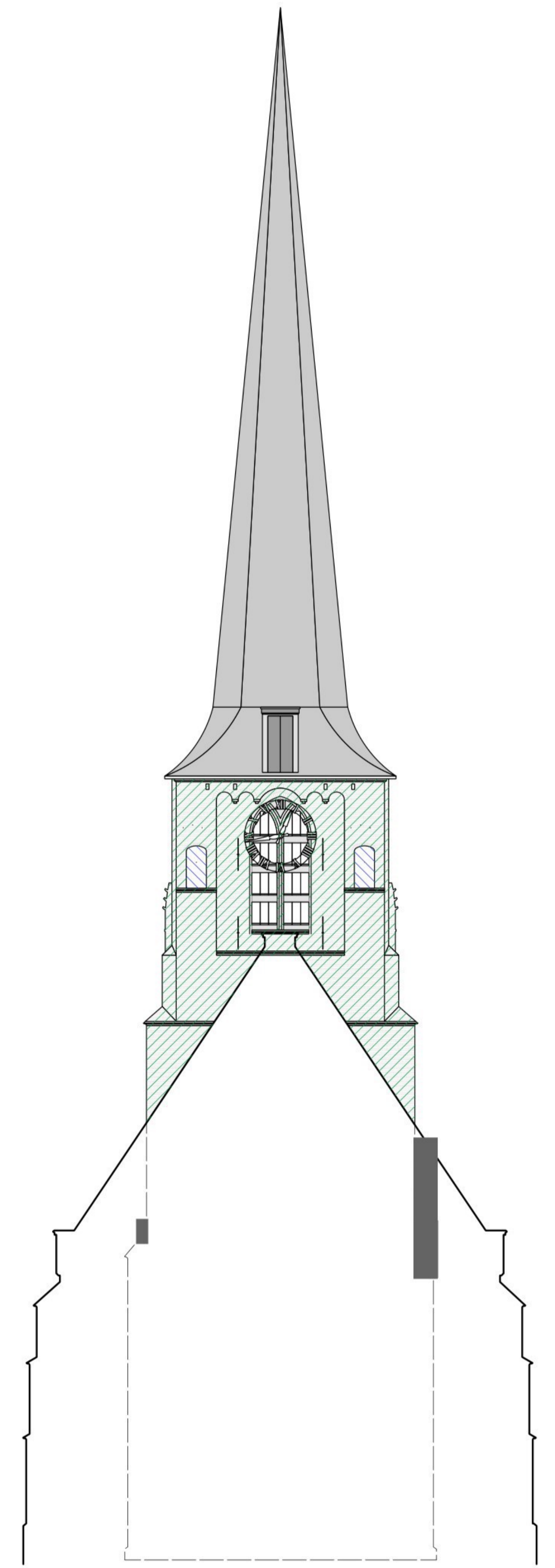
Noordgevel

Westgevel

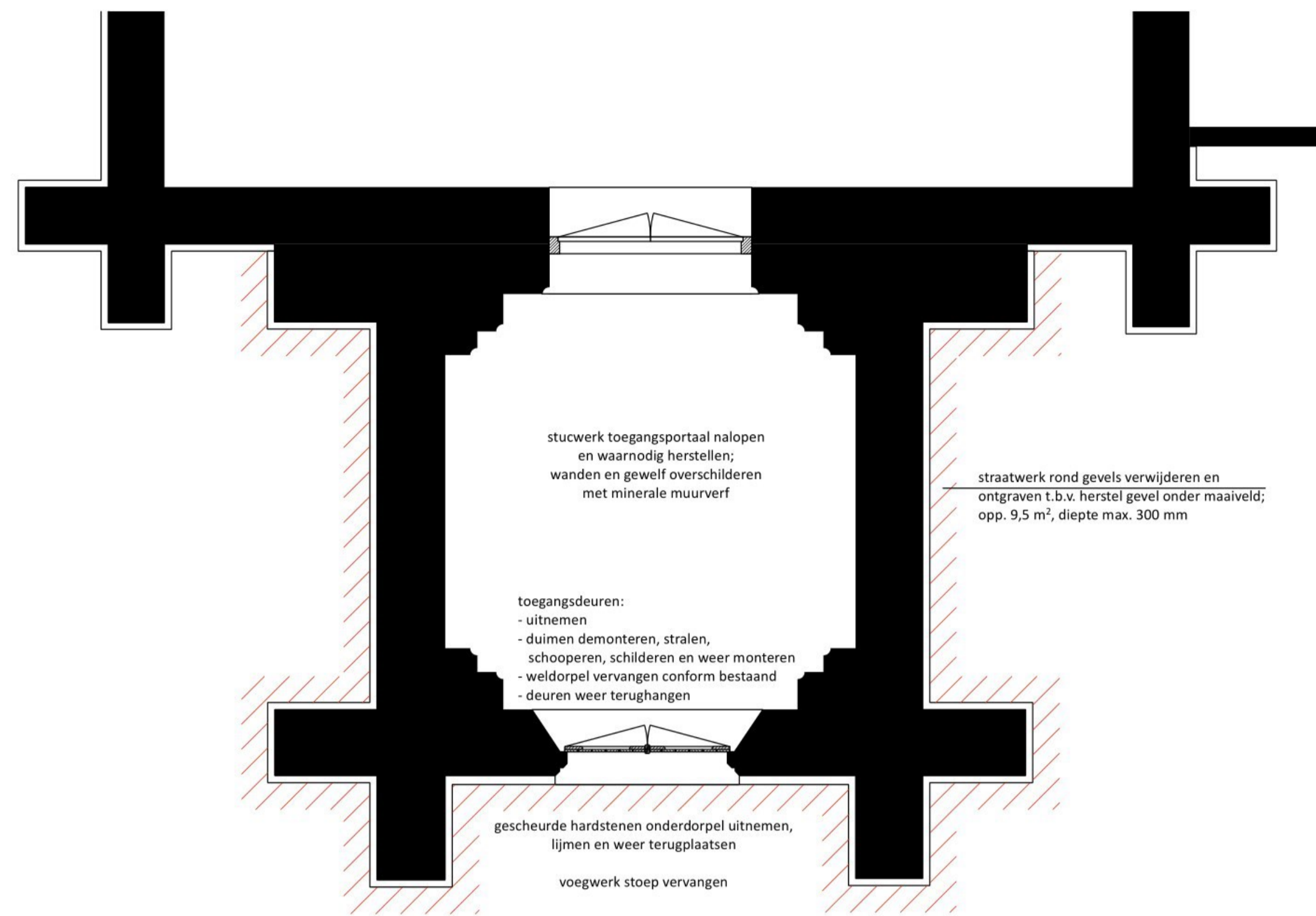
Zuidgevel

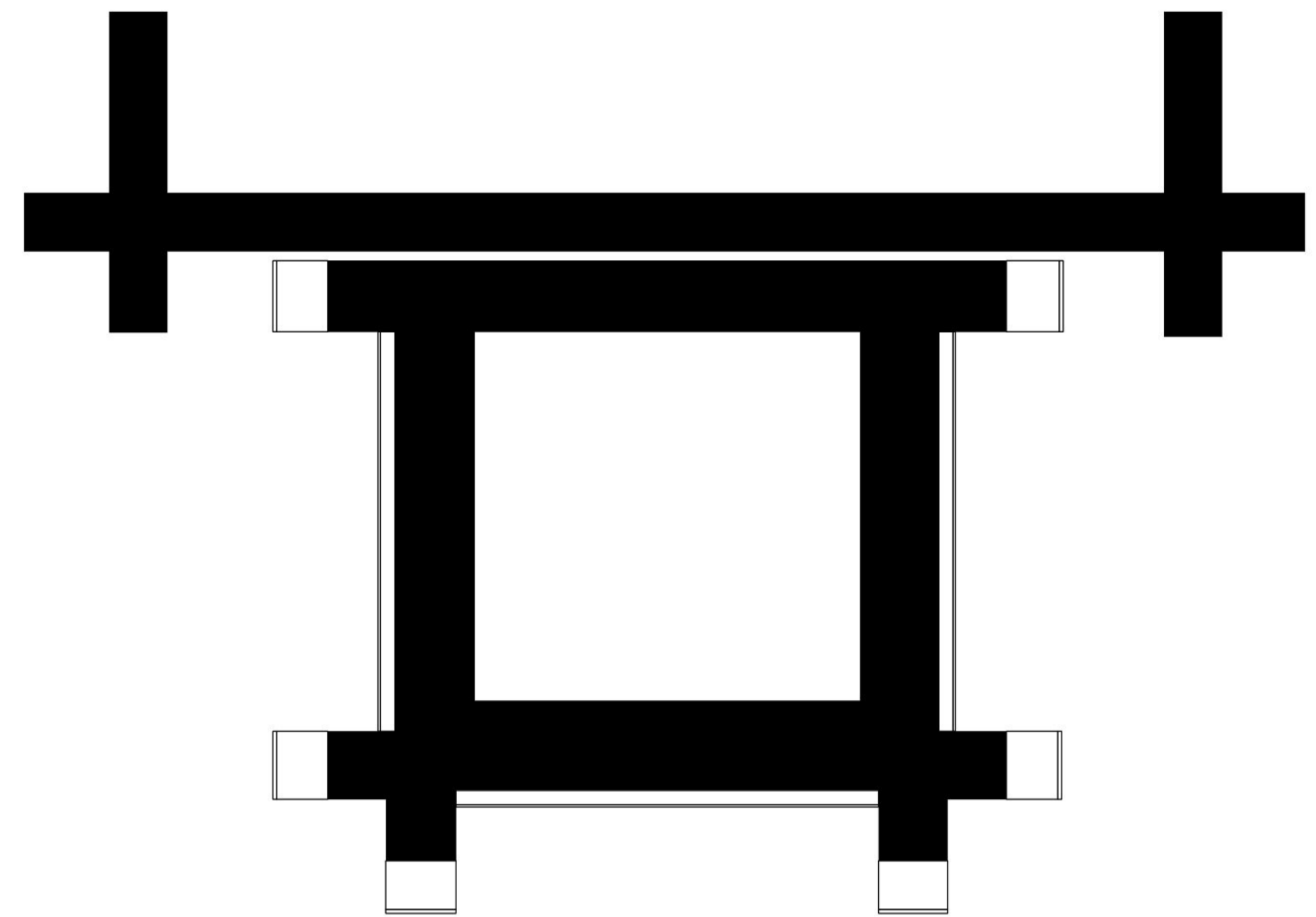
Oostgevel

Legenda

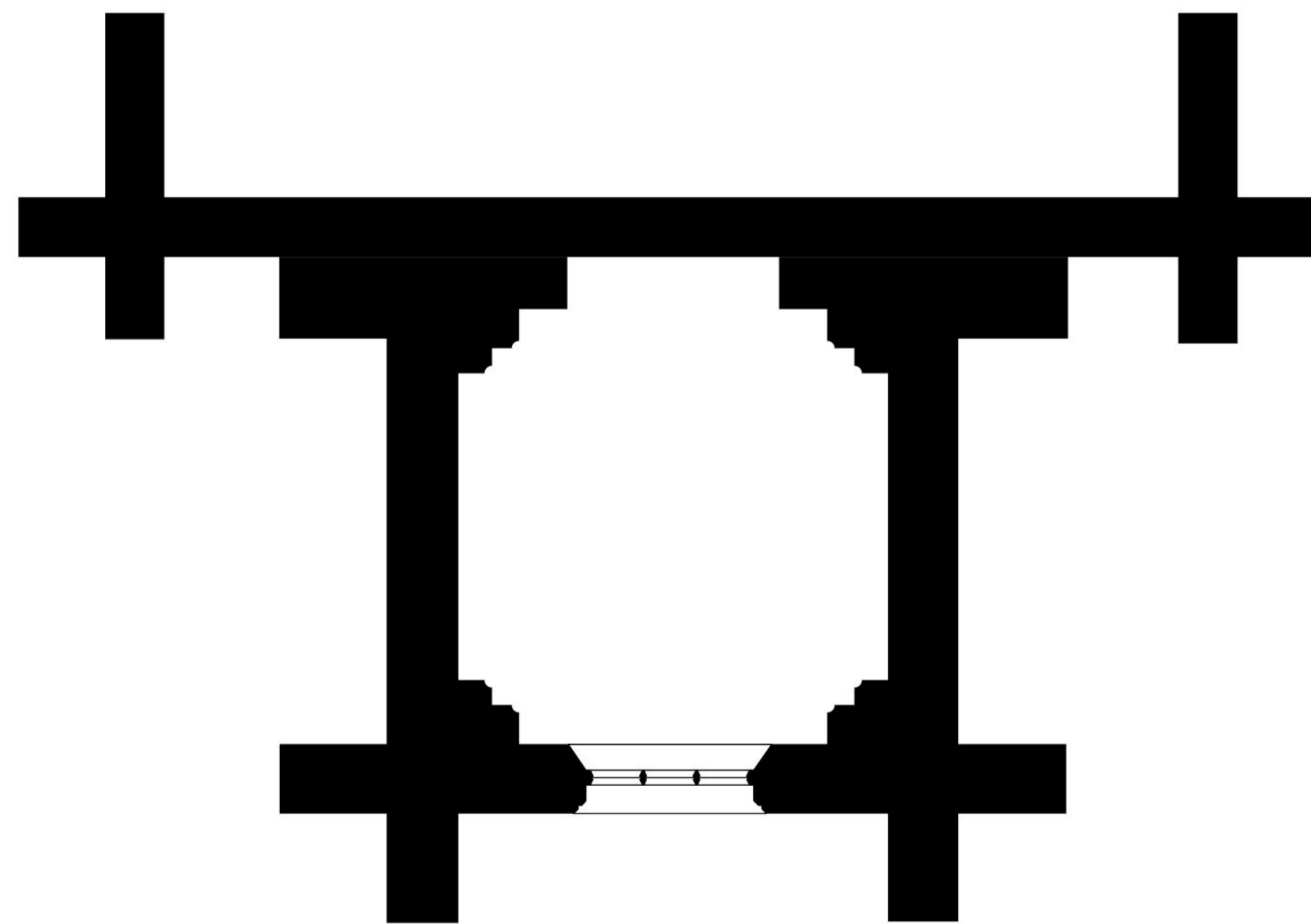
- verwijderen in ter vervanging
- verwijderen stucwerk ter vervanging

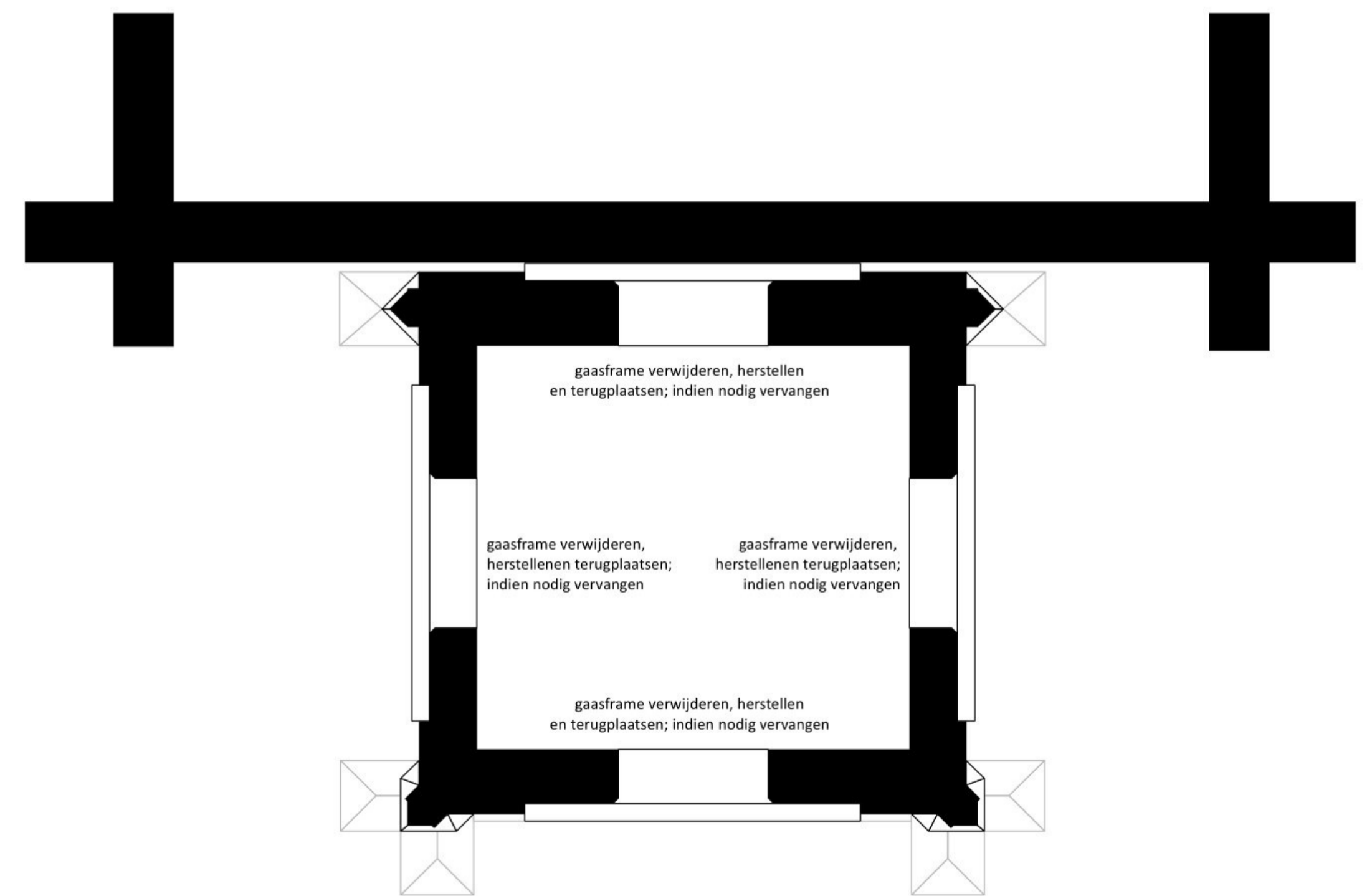
Begane grond

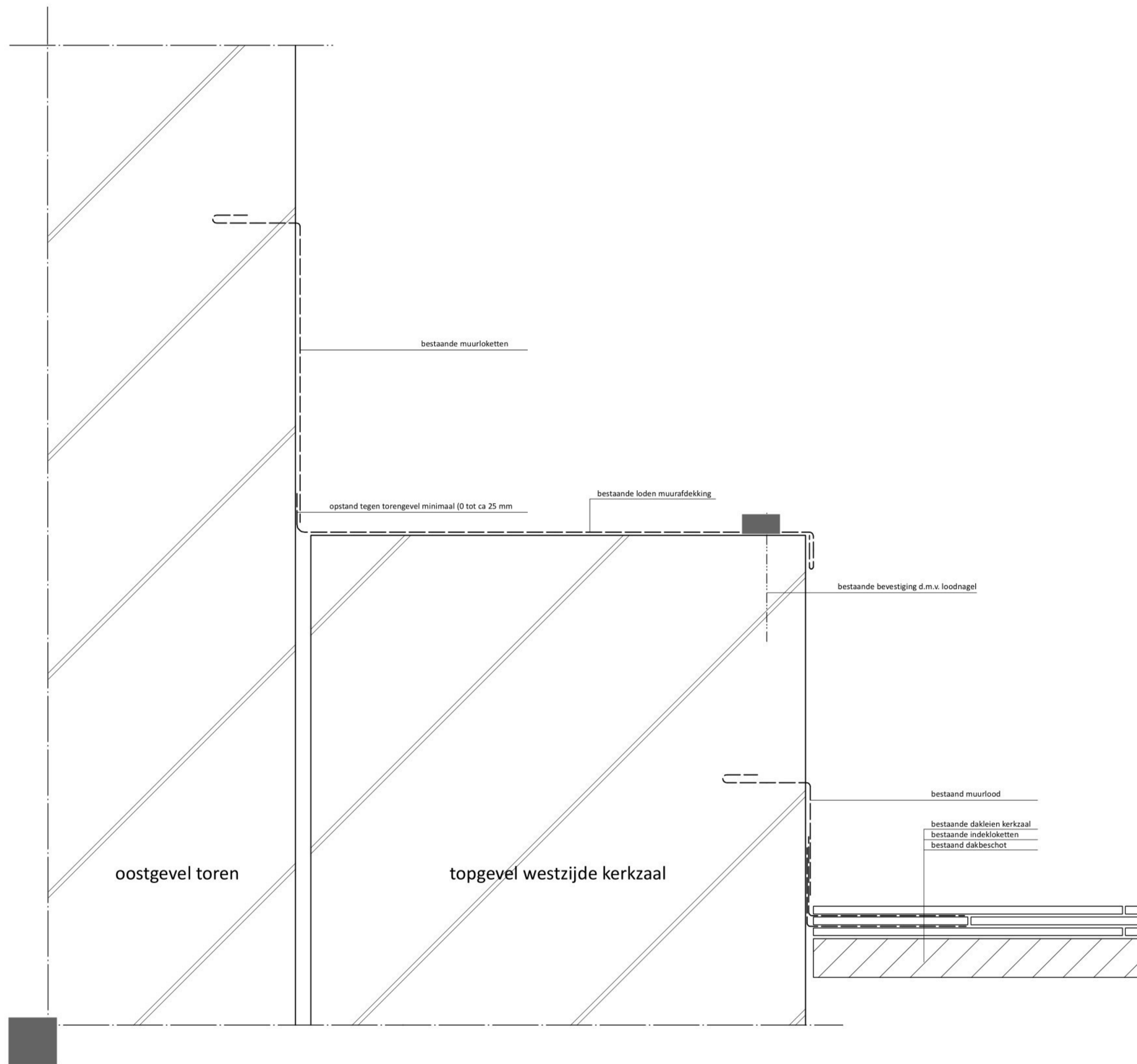
Eerste verdieping

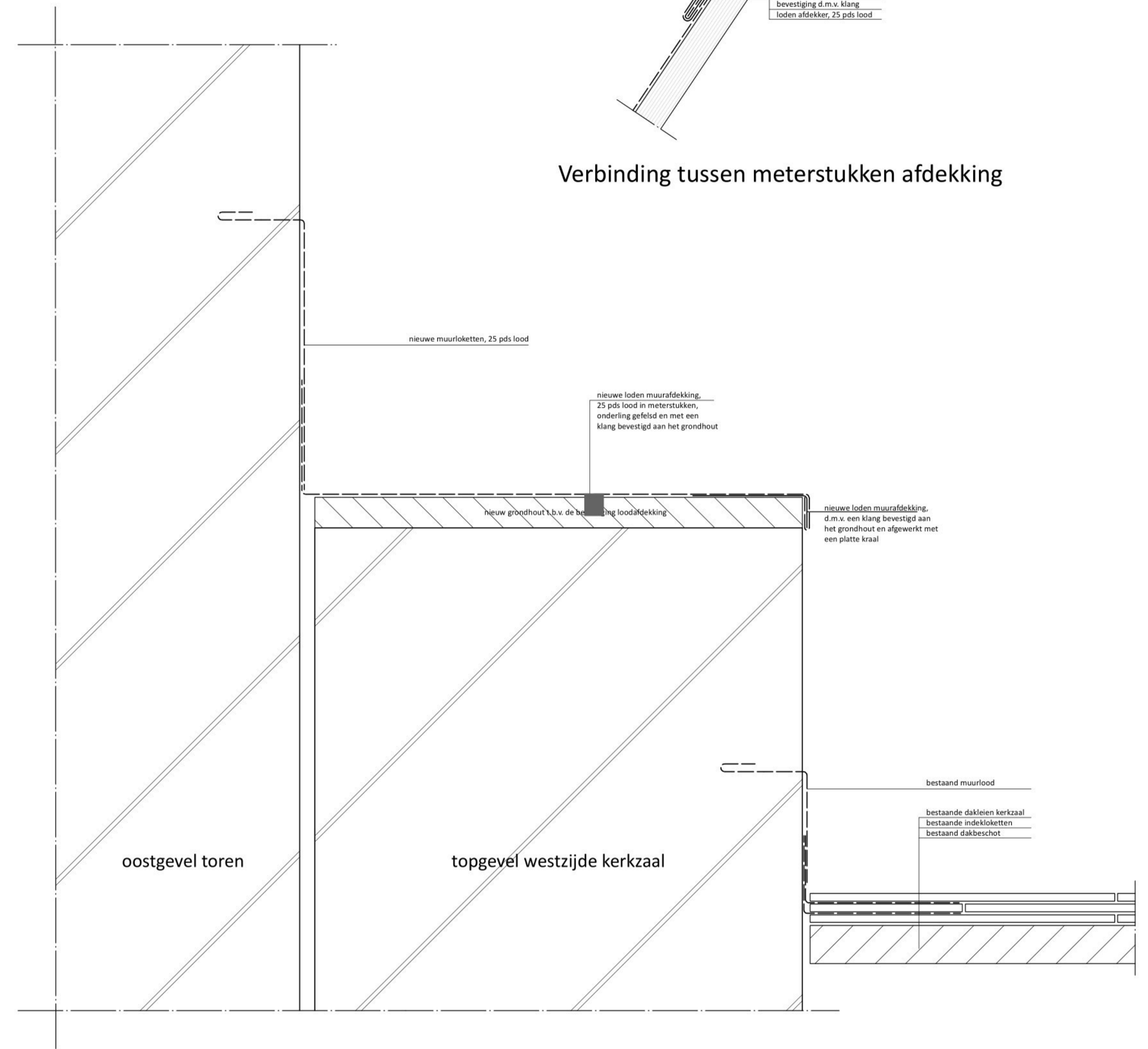
Begane grond t.p.v. venster

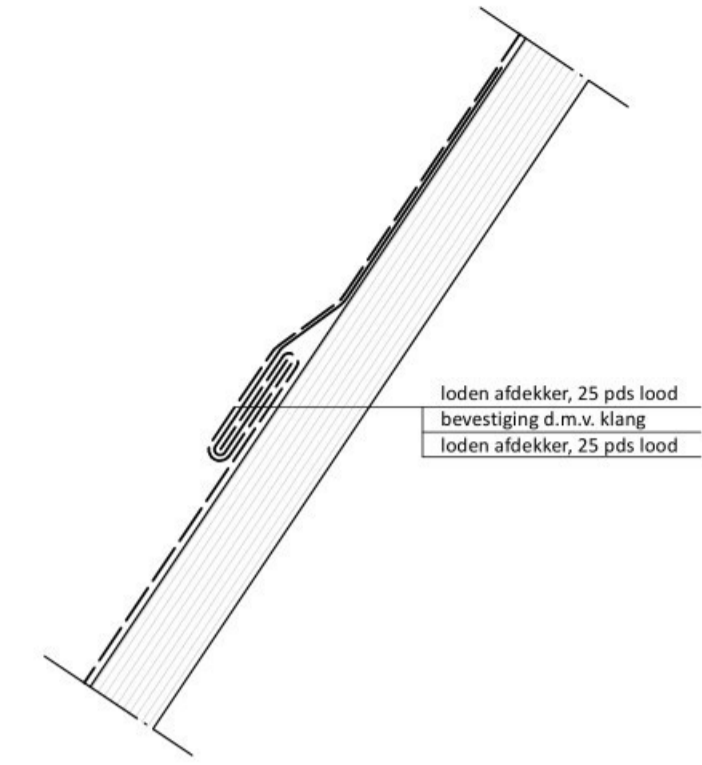
Klokkenzolder

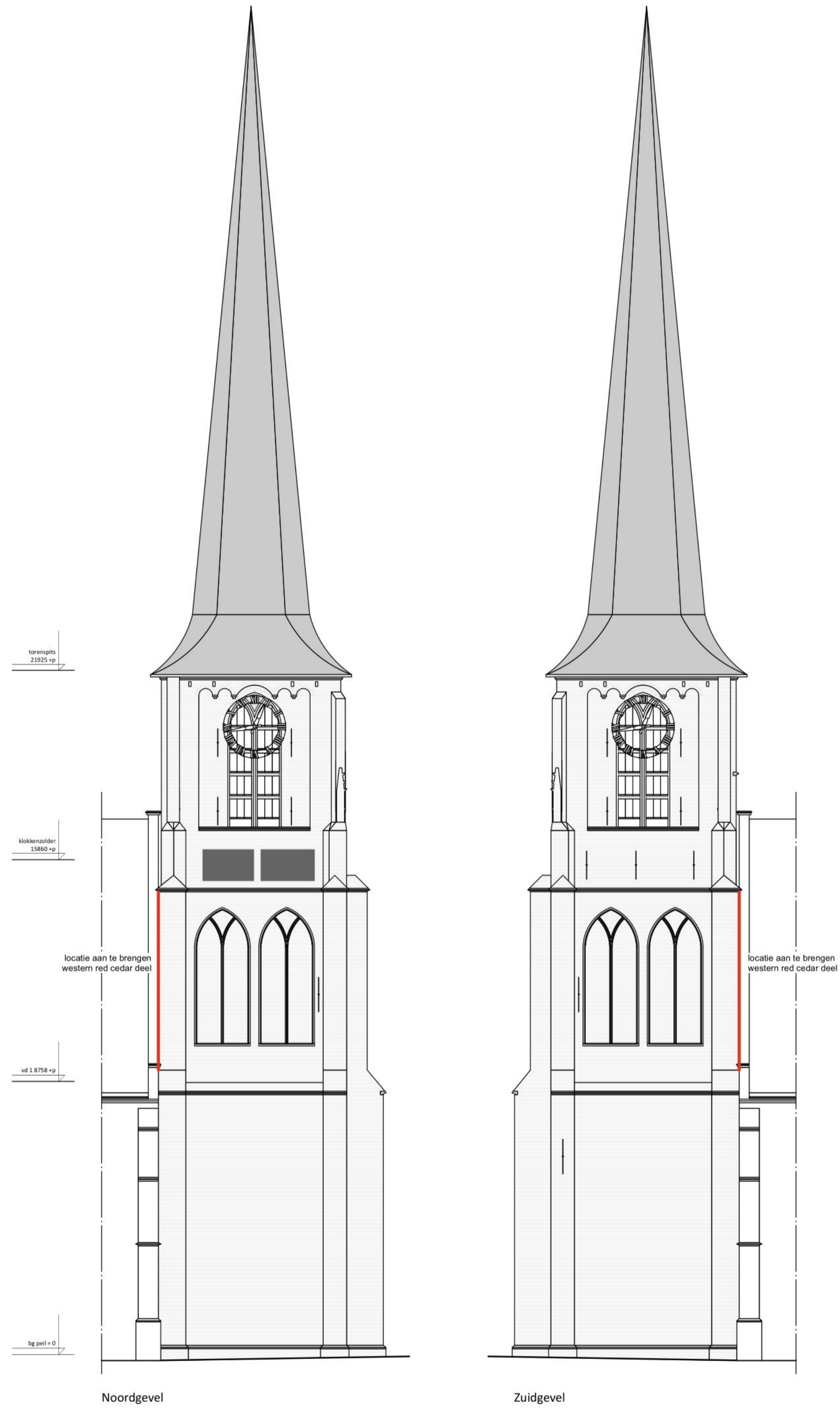
Aansluiting toren op kerkzaal bestaand

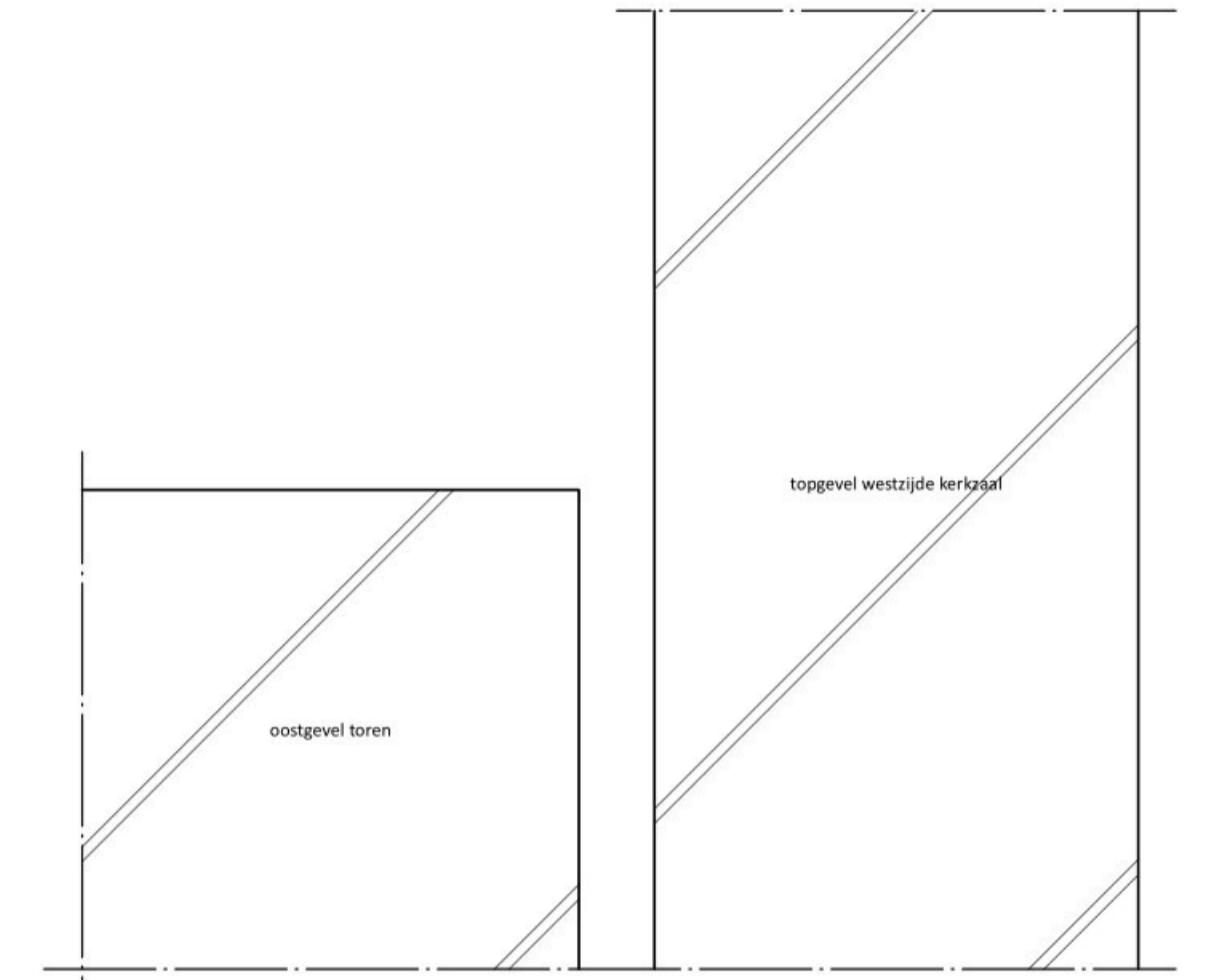
Aansluiting toren op kerkzaal nieuw

Verbinding tussen meterstukken afdekking

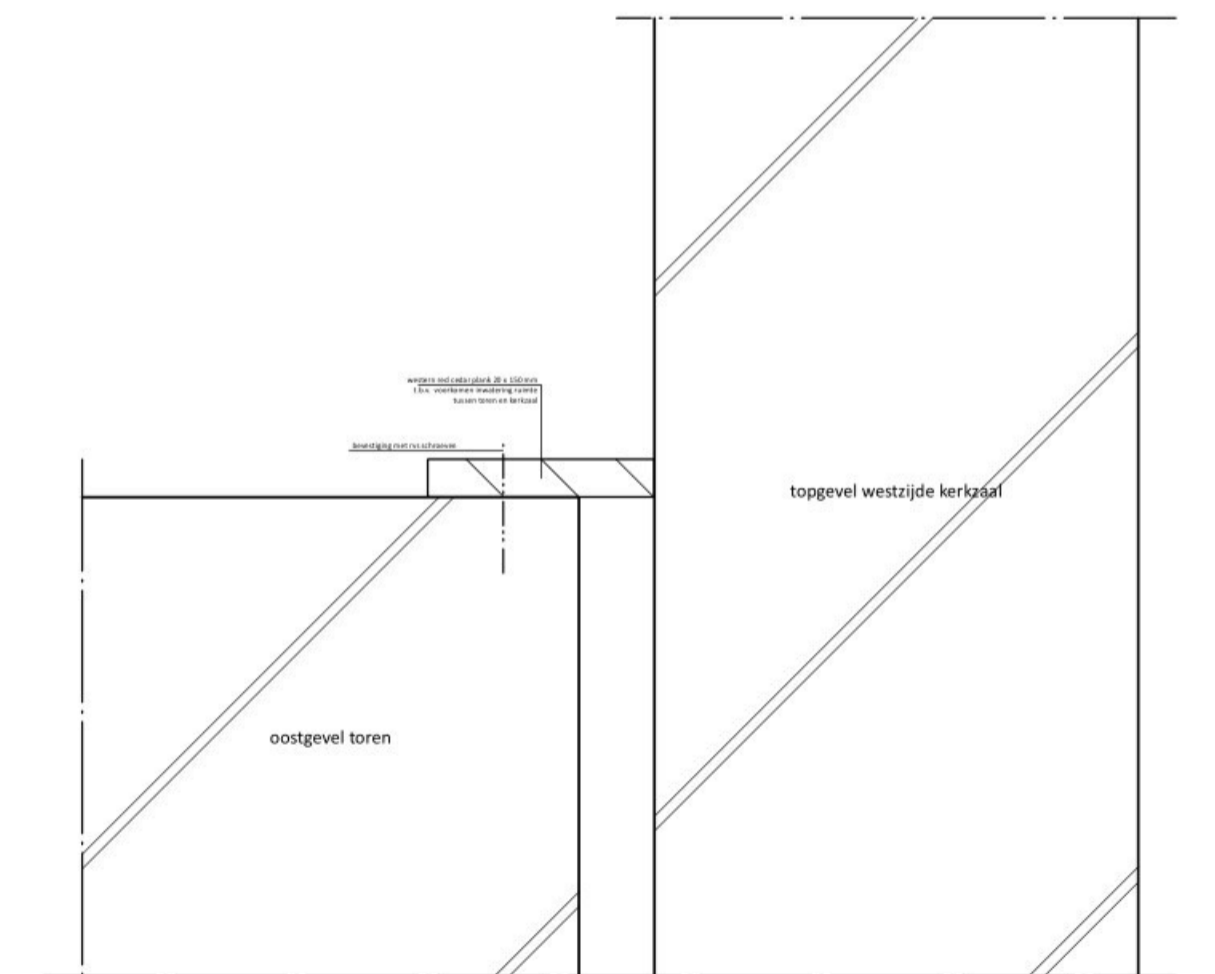
locatie aan te brengen western red cedar deel

Aansluiting toren op kerkzaal bestaand

Referentie foto aansluiting toren op kerk met plank

Aansluiting toren op kerkzaal nieuw

Schaderapport
Toren Laurentiuskerk te Mijnsheerenland

Werknummer: 660
Projectnaam: toren Laurentiuskerk
Plaats: Mijnsheerenland
Datum: 27 juli 2023
Gewijzigd: A. 25 augustus 2023

SCHADERAPPORT

Voor de toren ■ de Laurentiuskerk te Mijnsheerenland.

Opdrachtgever:

■ accommodaties
■
3271 LX ■
■ - ■
■
www.bresaccommodaties.nl

Opsteller:

Walraad architecten
■ 32^e
■ Rotterdam
■
www.walraad.com

Aanleiding.

Rondom de toren [] de Laurentiuskerk te Mijnsheerenland worden regelmatig stukjes baksteen aangetroffen. Deze stukjes lijken afkomstig te zijn [] de toren. Omdat hierdoor gevaar kan ontstaan voor voorbijgangers heeft de beheerder [] de toren, [] accommodaties, ons benaderd om een onderzoek te doen naar de oorzaak [] de vallende baksteenbrokjes en hiervan een schaderapport en een kostenbegroting op te stellen voor het herstellen [] de gebreken.

Schadebeeld.

Metsel- en natuursteenwerk:

Een veel voorkomende oorzaak voor vallende stukjes steen is vorstschade. Deze schade ontstaat doordat het vochttransport niet gelijkmatig plaatsvindt en vochtophopingen ontstaan. Bij vorst bevriest het vocht waardoor het uitzet en de huid [] de baksteen [] de steen afdrukt. De oorzaak [] ongelijkmatig vochttransport is dat de toegepaste materialen een afwijkende capillaire werking hebben. Als de [] door vorstschade aangetast worden betekent dit dat de [] de capillaire werking belemmeren. Dit betekent dat de [] te hard zijn ten opzichte [] de baksteen.

Bij inspectie [] de gevels [] de toren is dit beeld dan ook duidelijk zichtbaar. Bij een eerdere restauratie is het originele voegwerk vervangen door een te harde cementvoeg. In combinatie met de zachte bakstenen die in de gevel toegepast zijn heeft dit er voor gezorgd dat er veel [] kapot gevroren zijn.

Ook de uitvoering [] het voegwerk laat te wensen over. De [] zijn onvoldoende diep aangebracht en ook niet verdiept ten opzichte [] de voorzijde [] de bakstenen. Hierdoor is de voeg deels over de steen heen gezet. Door de krimp [] de voeg vormt zich een opening tussen de voeg en de steen waardoor de inwatering versneld plaats vindt.

Ook de conditie [] de waterslagen en afzaten is slecht. In de bakstenen afzaten [] de gevels en de steunberen is veel voegwerk uitgespoeld waardoor ook de [] beschadigd zijn. Ook de natuurstenen afzaten vertonen veel schade.

Loodwerk:

De detaillering [] de loden waterkering ter plaatse [] de aansluiting [] de kerktoren op de kerkzaal is slecht uitgevoerd. De overlap [] de loketten in de torengewel is minimaal en de opstand [] het afdeklood op de topgevel [] de kerkzaal tegen de gevel [] de toren is veel te klein. Daarnaast is het afdeklood niet met klanken aangebracht maar met loodnagels in de bovenzijde. Dit is een detail dat een groot risico op lekkage met zich meebrengt.

Aansluiting op kerkzaal:

De toren en de kerkzaal hebben geen gezamenlijke gevel, de kerkzaal heeft zijn eigen kopgevel. Ter plaatse [] de aansluiting [] de oostgevel [] de toren op de westgevel [] de kerkzaal zit een opening [] ca. 50 mm. Bij een combinatie [] regen en wind kan hier vrij regenwater tussen waaien wat een negatief effect heeft op de vochtigheid [] de gevels met alle gevolgen [] dien.

Herstel.

Metsel- en natuursteenwerk:

Gezien de vallende stukjes baksteen is het proces [] het kapotvriezen nog steeds gaande. Het schade beeld is zichtbaar over de gehele gevel, het probleem is dus niet plaatselijk maar toont zich meer op plaatsen waar relatief meer zachtere [] aanwezig zijn. De oostgevel oogt beter maar ok hier is schade aanwezig.

De conclusie is dat er over de gehele toren de te harde cementvoeg is toegepast. De enige manier om het schadebeeld te verhelpen is het vervangen [] al het voegwerk [] de kerktoren.

Als het voeg- en metselwerk slechts hersteld wordt waar de schade nu zichtbaar is zal naar verwachting binnen vijf jaar op een andere plaats in de gevels dezelfde schade ontstaan en blijft er een hoog risico op vallende brokjes baksteen.

Voorafgaand dient laboratoriumonderzoek uitgevoerd te worden om de de hardheid [] de gevelstenen te bepalen. Aan de hand [] dit rapport zal de toe te passen voegverhouding vast gesteld kunnen worden.

Het nieuwe voegwerk dient platvol, goed terug liggend [] de voorzijde [] de bakstenen aangebracht te worden. Daarnaast dienen de verweerde en licht aangetaste bakstenen ingeboet te worden in een steen die qua kleur, uiterlijk en hardheid overeenkomt met de omliggende gevelstenen.

Loodwerk:

De detaillering [] de loden waterkering ter plaatse [] de aansluiting [] de kerktoren op de kerkzaal dient geheel vervangen te worden in een betere detaillering. Voor de bevestiging [] het lood op de kopgevel [] de kerkzaal dient op de gevel een houten plank aangebracht te worden zodat het lood met klanken aangebracht kan worden.

Aansluiting op kerkzaal:

Om de kier tussen de kerkzaal en de toren af te dichten [] tegen de toren een deel [] western red cedar aan te brengen die de naad grotendeels dichtzet. Hiermee wordt de inwatering tussen de toren en de kerkzaal tot een minimum beperkt.

Kostenbegroting.

In de begroting zijn alle kosten voor het herstel van de gevels van de toren opgenomen. Dit is een serieuze indicatie voor de kosten, voor het daadwerkelijk herstel dient een prijsopgave door één of meerdere aannemers opgevraagd te worden. De voorkeur gaat uit naar gecertificeerde restauratie aannemers.

Naast de kosten voor het herstel van de oorzaak zijn ook de onderhoudswerkzaamheden opgenomen waarvoor een steiger of hoogwerker noodzakelijk is zoals herstel aan de leibedekking van de toren, het onderhoud aan de wijzerplaten, het schilderwerk van de hoger gelegen onderdelen en het herstel en schilderen van de schootankers. Naast de bouwkundige werkzaamheden zijn ook de kosten voor het opstellen van dit plan opgenomen.

Het plan zit op de grens tussen regulier onderhoud en restauratie. De Commissie Cultureel Erfgoed van de gemeente Hoeksche Waard heeft informeel gezegd dat het vervangen van het voegwerk en inboeten van het metselwerk valt onder het vergunningsvrije werk (vervangen conform bestaand) maar ook de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft een stem hierin. Omzet zij kunnen besluiten dat een omgevingsvergunning noodzakelijk is zijn ook de legeskosten hiervoor opgenomen.

Tenslotte is rekening gehouden met de kosten voor een subsidie- en omgevingsvergunningsaanvraag, het aanbesteden en de directiekosten voor de begeleiding van de uitvoering.

Rapport Monumentenwacht.

In het rapport van de monumentenwacht wordt alleen plaatselijk herstel van het metsel- en voegwerk aangegeven. Dit komt door de methodiek van de monumentenwacht, zij gaan uit van pragmatisch herstel van zichtbare schade. Dit is ook de reden dat de staat van onderhoud van de toren als redelijk wordt gekwalificeerd. Relatief gezien is het oppervlak van de zichtbare schade beperkt ten opzichte van het totale geveloppervlak. De monumentenwacht houdt echter geen rekening met bijkomende kosten als steigerwerk, bouwplaatskosten etc.

Conclusie.

Helaas heeft de toren te kampen met onderhoudsmethoden uit het verleden die met de huidige kennis als slecht bestempeld kunnen worden.

Dit heeft voor het heden een grote ingreep tot gevolg die noodzakelijk is om verder verval van het gevelmetselwerk van de toren te voorkomen.

De werkzaamheden aan het metsel- en voegwerk zijn veel groter dan in het lopende sim plan zijn opgenomen. Het is aan te raden in gesprek te gaan met de Rijksdienst voor het Cultureel erfgoed of zij akkoord gaan om het herstel van de gevels uit de sim aanvraag te halen en deze naast de simsubsidie onder te brengen in een bij de provincie Zuid-Holland aan te vragen restauratiesubsidie.

Vorstschade in westgevel

Cementvoegwerk dat niet verdiept is aangebracht, naden tussen baksteen en voeg.

Schadebeeld zichtbaar tot aan de spits.

Restauratie toren Laurentiuskerk te Mijnsheerenland publiceerbaar

Uw verzoek

Ingediend bij	Gemeente Hoeksche Waard
Soort	Aanvraag vergunning
Activiteit(en)	Rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een gebouw of aangelegd monument
Doel	Definitief
Status	Ingediend
Verzoeknummer(s)	20240222 00797 000 (ingediend op 22-02-2024)

Project

Naam dit project

toren Laurentiuskerk te Mijnsheerenland

ProjectomschrijvingHet restaureren de gevels de toren de Laurentiuskerk (Dorpskerk) te Mijnsheerenland

Locatie

Adres

Algemeen

Als u wilt kunt u een bijlage toevoegen over het contact met anderen over uw plannen.*Geen documenten.***Voeg als bijlage toe: gegevens over de grens de locatie waar u de activiteiten gaat uitvoeren.***Geen documenten.***Contact met anderen over uw plannen****Heeft u contact gehad met anderen over uw plannen?**

Nee

Verzoek

Geef uw verzoek een naam

Restauratie toren Laurentiuskerk te Mijnsheerenland

Toelichting op uw verzoek

geen openbare informatie

Uw referentienummer

geen openbare informatie

Hierbij verklaar ik alle vragen naar waarheid te hebben ingevuld.

Ja

Is er informatie die u later pas opstuurt? Geef hier dan aan welke informatie dat is. Geef ook aan waarom u die pas later opstuurt.

geen openbare informatie

Is er informatie die u niet opstuurt? Geef dan aan waarom. Bijvoorbeeld omdat u die al eerder heeft ingestuurd.

geen openbare informatie

Uw gegevens

E-mailadres en telefoonnummer initiatiefnemer

E-mailadres

geen openbare informatie

Telefoonnummer

geen openbare informatie

Gegevens vestiging of bedrijf initiatiefnemer

KVK-nummer

24220804

Vooraf ingevuld antwoord.

Handelsnaam

Architectenbureau [REDACTED] d B.V.

Vooraf ingevuld antwoord.

RSIN

[REDACTED]

Vooraf ingevuld antwoord.

Adresgegevens bedrijf initiatiefnemer

Straatnaam

Scheepmakershaven

Vooraf ingevuld antwoord.

Huisnummer

32

Vooraf ingevuld antwoord.

Huisletter

E

Vooraf ingevuld antwoord.

Huisnummertoevoeging

-

Postcode

[REDACTED]

Vooraf ingevuld antwoord.

Plaats

Rotterdam

Vooraf ingevuld antwoord.

Is het postadres hetzelfde als het hoofdadres?

Ja

Vooraf ingevuld antwoord.

Contactpersoon

Wilt u een contactpersoon voor deze aanvraag of melding opgeven?

Nee

Vragen en antwoorden

Rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een gebouwd of aangelegd monument

Rijksmonumentenactiviteit Algemeen

Wat is het rijksmonumentnummer?

30148

Gebouwde en aangelegde monumenten

Om welk soort rijksmonument of voorbeschermd rijksmonument gaat het?

Gebouwd monument

Is het archeologisch monument een rijksmonument of voorbeschermd rijksmonument?

Nee

Zijn er in het omgevingsplan voor de locatie het monument regels gesteld over archeologie?

Ja

Wat is de naam het monument?

Toren Laurantiuskerk

Waarvoor wordt het monument nu gebruikt?

Kerktoren

Bent u plan het monument geheel of deels ergens anders voor te (laten) gebruiken?

Nee

Kan het voorgenomen gebruik het monument ontsieren of in gevaar brengen?

Nee

Gebouwd monument:

Kies alle onderdelen waarop de voorgenomen werkzaamheden betrekking hebben.

Daken en goten; Kozijnen, en deuren; Gevels

Wat bent u plan te gaan doen met het monument? Kies alle voorgenomen werkzaamheden.

Wijzigen: Restaureren

Restaureren: Kies alle opties die toepassing zijn op de restauratiewerkzaamheden.

Vervanging conform bestaand

Bijlagen

Rijksmonumentenactiviteit met betrekking tot een gebouwd of aangelegd monument

Monument – Motivering voorgenomen werkzaamheden/gebruik en omschrijving gevolgen

Geen documenten.

Monument Wijzigen – Kleurenfoto's

Document	Vertrouwelijk
d01.JPG	Nee
d02.JPG	Nee
d03.JPG	Nee
d04.JPG	Nee
d05.JPG	Nee
d06.JPG	Nee
d07.JPG	Nee
d08.JPG	Nee
d09.JPG	Nee
d10.JPG	Nee
d11.JPG	Nee
d12.JPG	Nee
d13.JPG	Nee
d14.JPG	Nee
ov01.JPG	Nee
ov02.JPG	Nee
ov03.JPG	Nee
ov04.JPG	Nee
ov05.JPG	Nee

Monument Wijzigen – Situatietekeningen

Document	Vertrouwelijk
situatieschets.pdf	Nee

Monument Wijzigen – Opnametekeningen

Document	Vertrouwelijk

Document	Vertrouwelijk
660-01 Best sit plattegronden, gew A.pdf	Nee
660-02 Best sit gevels, gew A.pdf	Nee

Monument Wijzigen - Gebrekenetekeningen

Document	Vertrouwelijk
660-03 Schadetek gevels.pdf	Nee

Monument Wijzigen – Plantekeningen

Document	Vertrouwelijk
660-05 Werkz plattegronden.pdf	Nee
660-06 Werkz gevels.pdf	Nee

Monument Wijzigen – Slooptekeningen

Document	Vertrouwelijk
660-04 Slooptek gevels.pdf	Nee

Monument Wijzigen – Bestek of werkomschrijving

Document	Vertrouwelijk
Werkomschrijving toren Mijnsheerenland.pdf	Nee

Monument Wijzigen – Sloopmethode en vrijkomend materiaal

Geen documenten.

Monument Wijzigen – Rapport nadere bepaling monumentale waarde

Geen documenten.

Monument Wijzigen – Rapport archeologische waarde

Geen documenten.

Monument Wijzigen – Beschrijving technische staat

Document	Vertrouwelijk
Schaderapport.pdf	Nee

Monument Wijzigen – Onderbouwing beschrijving technische staat

Geen documenten.

Monument Wijzigen – Aanvullende tekeningen

Geen documenten.

Monument Wijzigen – Opgave kwaliteitsnormen of uitvoeringsrichtlijnen

Geen documenten.

Monument Wijzigen – Beheervisie

Geen documenten.

Monument/archeologisch monument – Andere bijlage(n)

Geen documenten.